

Enocksson, Egon
Tel: 010-698 11 91
Egon.enocksson
@naturvardsverket.se

2019-01-28 Ärendenr:
NV-00613-19

Miljöministeriet Finland
Seija Rantakallio
e-post: seija.rantakallio@ym.fi
Miljödirektoratet Norge
Mari Lise Sjong
e-post: mari.lise.sjong@miljodir.no

Underrättelse till finska och norska myndigheter enligt ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang om planerat nytt tillstånd för gruvverksamhet vid Kaunisvaara i Pajala kommun samt förändringar i befintligt sandmagasin

Sverige underrättar härmed finska och norska myndigheter om att företaget Kaunis Iron AB som i dag bedriver gruvverksamhet i Tapuli dagbrott och Kaunisvara anrikningsverk, avser att söka ett nytt tillstånd för fortsatt och utökad gruvverksamhet samt ett tillstånd för förändringar i befintligt sandmagasin med ett kompletterande klarningsmagasin.

Underrättelsen sker i enlighet med artikel 3 i ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen).

Om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska Naturvårdsverket såsom ansvarig myndighet i enlighet med miljöbedömningsförordningen (2017:966) informera det andra landet om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas.

Naturvårdsverket ber om svar på denna underrättelse senast den 8 mars 2019.

Bakgrund till underrättelsen

Sverige underrättade Finland 2009 om Northland Resources planer på öppnandet av Tapuli gruva och Kaunisvaara anrikningsverk, där tillstånd till verksamhet meddelades av Gränsälvscommissionen 2010. Sverige underrättade Finland även om planerad gruvbrytning i Sahavaara gruva 2009 och fortsatte samråda enligt Esbokonventionen om Sahavaara gruva 2012 där samrådet också

omfattade den redan tillståndsgivna verksamheten vid Tapuli gruva och Kaunisvaara anrikningsverk och därtill nödvändiga kompletteringar av anrikningsverk, sandmagasin och infrastruktur. I de underrättelser som skedde planerades transporterna ske via Finland till hamn i Östersjön, vilket också var utgångspunkten för Gränsälvscommissionens beslut, medan nu aktuell transportlösning sker på lastbil från Kaunisvaara till Svappavara för omlastning till järnväg för vidare transport till Narviks hamn.

Efter att verksamheten avbröts 2014 på grund av konkurs har gruvbrytningen återupptagits under 2018 av Kaunis Iron AB. Företaget har nu genomfört samråd med myndigheter och allmänhet dels angående nytt tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt verksamhet i Tapuli gruva och Kaunisvaara anrikningsverk, för tillkommande malmbrytning i två nya dagbrott, Palotieva och Sahavaara, för utvinningsavfallshantering och vattenverksamhet som krävs för detta och för nödvändig infrastruktur, samt genomfört ett separat samråd angående åtgärder inom Kaunisvaara sand- och klarningsmagasin. En mer detaljerad beskrivning av projektets historia och de tillstånd som krävs för verksamheten framgår av bifogat samrådsunderlag.

Underrättelse till finska myndigheter sker främst med avseende på den gränsöverskridande miljöpåverkan som kan uppkomma i vattenmiljön i Mounio- och Torneå älvsystem. Underrättelse till norska myndigheter sker med avseende på de transporter av järnmalmskoncentrat som sker med tåg till Narviks hamn.

Upplysningsvis kan också nämnas att det parallellt med dessa samråd om nya miljötillstånd pågår ett ärende vid mark- och miljödomstolen (MMD) i Umeå om delvis återkallelse av miljötillståndet för Tapuli gruva. Detta ärende handlar främst om påtalade brister i befintligt miljötillstånd och risker för påverkan på närliggande vattendrag och våtmarker genom utsläpp av metaller och läckage från dammarna, samt problem i området med damm från transporter. MMD har kungjort detta ärende i Sverige och översänt ärendet till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland. Relevant underlag kommer att finnas tillgängligt på finska. Synpunkter med anledning av detta ärende ska ges in skriftligen till Umeå tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Box 138, 901 04 Umeå eller via e-post mmd.umea@dom.se.

Ärendets handläggning i ett gränsöverskridande sammanhang

Efter genomförda samråd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och innehåll lämnas miljökonsekvensbeskrivningen och tillståndsansökan in till MMD i Umeå. När MMD kungör ärendet i Sverige sänds miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan (eller sammanfattning av denna) på Esbo-samråd till de länder som begärt att få delta i miljöbedömningsprocessen. Efter kungörelse och genomförd remiss av ärendet beslutar MMD om tillstånd för miljöfarlig verksamheten kan lämnas samt de villkor som följer av tillståndet.

De delar av samrådsunderlaget som berör gränsöverskridande frågor för Finland har översatts till finska med den svenska texten bevarad på svenska för övriga delar som ej bedöms som gränsöverskridande.

Svar på underrättelsen

Naturvårdsverket ber om svar på denna underrättelse senast den 8 mars 2019 vad gäller:

- Bekräftelse på mottagande av denna underrättelse.
- Besked om landet avser att delta i miljöbedömningsprocessen.
- Synpunkter på vad som bör ingå i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.
- Förmedling av eventuella synpunkter från allmänhet och myndigheter.

Då företaget genomför dessa samråd i två separata ärenden ombeds ni att om möjligt tydliggöra om synpunkterna avser samrådet om Kaunisvaara gruvverksamhet m.m. och/eller om det avser Kaunisvaara sand- och klarningsmagasin.

Svar på denna underrättelse sänds till registrator@naturvardsverket.se Ange diarienummer NV-00613-19 och Kaunis Iron.

För ytterligare information om denna underrättelse vänligen kontakta Naturvårdsverket Egon Enocksson egon.enocksson@naturvardsverket.se eller telefon +46 10 698 11 91.

Ytterligare information om projektet kan lämnas av Golder Associates, Klara Eriksson, klara_eriksson@golder.se eller telefon +46 72 2148 301.

För Naturvårdsverket



Christian Haglund
Enhetschef



Egon Enocksson

För kännedom

Miljödepartementet, Anna Berglund
Mark- och miljödomstolen i Umeå, Malin Bergström
Golders Associates, Klara Eriksson
Kaunis Iron AB, Åsa Allan

Bilagor

Samrådsunderlag, Kaunisvaara gruvverksamhet med Tapuli, Palotieva och Sahavaara dagbrott och Kaunisvaara anrikningsverk.

Samrådsunderlag, Kaunis Iron – Tapuligruvan – Kaunisvaara sand- och klarningsmagasin.

Neuvotteluasiakirja, Kaunisvaaran kaivostoiminnasta sekä Tapulin, Palotievan ja Sahavaaran avolouhoksista ja Kaunisvaaran rikastamosta.

Neuvotteluasiakirja, Kaunis Iron – Tapulin kaivos – Kaunisvaaran hiekka – ja selkeytysallas.

